SİVRİHİSAR'DA CAMİ VE MESCİT VAKIFLARI
- 16. Yüzyıl -

Hüseyin Çınar*

Özet

13. yüzyıldan itibaren Sivrihisar'da kamu hizmeti veren çeşitli vakıflar kurulmuştur. Vakıf ve hayratın (hayır müessesesinin) birbirini tamamladığı sosyal ve dinî yapılar içinde hemen hemen her Osmanlı mahallesinde ya da köyünde bir mescit veya cami bulunmaktaydı. İbadet mahalli olmanın dışında, sosyal, ekonomik ve kültürel faaliyetlerin de merkezinde yer alan mescitler ve camiler, hem yapımları aşamasında hem de sonraki yıllarda hayatiyetlerini sürdürmelerinde vakıfların büyük rolü olmuştur. Bu çalışmada, Hüdâvendigâr Livâsı'na bağlı Sivrihisar / Seferihisar Kazası'nda, 16. yüzyılda vakıf tahrir defterlerinde yer alan cami ve mescit vakıfları hakkında bilgi verilecektir. Bu çerçevede incelediğimiz ana kaynak, üzerinde tarih olmayan, ancak içinde yer alan atıflardan II. Selim dönemine ait olduğu anlaşılan Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi'nde, 580 numara ile kayıtlı, Hüdâvendigâr Livâsı Evkâf Defteri'dir. Bu defterde yer alan cami ve mescit vakıf kayıtları, varsa önceki durumları ile ilişkilendirilerek ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sivrihisar, Vakıf, Cami ve Mescit Vakıfları

THE MOSQUE AND MASJID WAQFS IN SIVRIHISAR
- THE 16TH CENTURY -

Abstract

Several waqfs that provide public services has been established since the 13th century. There were mosques or masjids in almost every Ottoman neighborhoods and villages at social and religious structures that waqs and charity (charitable institutions) completed each other. The waqs had an important role in both the construction phase and the continuing the existence in later years of mosques and masjids that were not only a place of worship but also located in the center of the social, economic and cultural activities. In this study, information will be given about the mosque and masjid waqfs that are located in the waqf *tahrir* books and established at Sivrihisar/Seferihisar District connected to Hudavengidar Liva (city) in the 16th century. In this

* Prof. Dr.; Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü Öğretim Üyesi. hcinar06@gmail.com

context, the primary source examined is the Hudavengidar city Awqaf Book registered number 580 at the General Directorate of Land Registry and Cadastre Archive and has no date on it but can be understood that it belongs to the II. Selim period from the references in the book. The records of the mosque and masjid waqfs will be discussed with the previous status if it is available.

Keywords: Sivrihisar, waqf, the mosque and masjid waqfs